

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/215/2021
Identifikačné číslo spisu:	6118399913
Dátum vydania rozhodnutia:	30.03.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:6118399913.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a sudcov JUDr. Igora Belka a JUDr. Martina Holíča, v spore žalobcu Jána Staroňa, IČO: 34 844 848, Lazisko 166, zastúpeného JUDr. Jozefom Polákom, advokátom so sídlom v Dolnom Kubíne, Aleja Slobody 1890/50, proti žalovanej J. Y.X., bytom v Č., J. XXXX/X, o zaplatenie 4.417,96 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 4C/59/2019, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 24. novembra 2020 sp. zn. 11Co/94/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Žiline (ďalej aj len odvolací súd) rozsudkom z 21. novembra 2020 sp. zn. 11Co/94/2020, potvrdil rozsudok Okresného súdu Čadca (ďalej aj súd prvej inštancie alebo okresný súd) z 23. januára 2020 č. k. 4C/59/2019-126 a žalovanej priznal nárok na trovy odvolacieho konania v plnom rozsahu.

1.1. Okresný súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobca voči žalovanej domáhal zaplatenia sumy 4.417,96 € s príslušenstvom titulom nezaplatenej ceny v zmysle zmluvy o dielo, predmetom ktorej bolo dodanie nábytku do bytu žalovanej. Cenu diela vyfakturoval žalobca faktúrou č. 170011 z 24.5.2017 so splatnosťou 29.5.2017, ktorú však žalovaná neuhradila, čím sa dostala do omeškania s plnením svojho záväzku. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca mal vo veci preukázať, že medzi ním ako zmluvnou stranou/dodávateľom a žalovanou/objednávateľom bola uzatvorená platne zmluva o dielo s konkrétnym predmetom diela a s dojednaním konkrétnej dohody o cene a termíne dodania. Hoci zmluva o dielo nemusela byť uzatvorená písomne, môže byť uzatvorená aj ústne, avšak dôkazné bremeno na preukázanie platne uzavretej zmluvy mal žalobca ako dodávateľ, nie žalovaná ako tvrdený objedávateľ. V danom prípade žalobca nepreukázal svoju aktívnu vecnú legitímáciu v spore, že vo vzťahu k žalovanej je dodávateľom a že žalovaná vo vzťahu k dodanému tovaru je objedávateľom. Aktívna legitímácia žalobcu nevyplyvala z faktúry č. 170011 zo dňa 24.5.2017, keďže išlo o jednostranný právny úkon žalobcu, nešlo o objednávku žalovanej vo vzťahu k žalobcovi. Faktúra nebola žalovanou ani podpísaná,

aj keď je uvedená ako objednávateľ. Žalobca nemal ani v predmete činnosti výrobu tovaru, ktorý vo faktúre uviedol (rohová sedacia súprava, kuchynská linka, vstavaný šatník) v celkovej výške 4.417,96 €. Táto faktúra bola v zjavnom rozpore s dodacím listom, kde ako zákazník - objednávateľ je uvedený žalobca a ako dodávateľ spoločnosť Benell, s.r.o. Rozpor bol aj čo do dátumu dodania. Kým vo faktúre bol dátum dodania uvedený 24.5.2017, z dodacieho listu vyplýval dátum dodania 1.3.2016. Z výpovedí svedkov, ktorí pri dodávke boli ako montážni pracovníci, jednoznačne vyplynulo, že objednávateľom bol žalobca, nie žalovaná a dodávateľom bola spoločnosť pána U. Benell, s.r.o., resp. Miberas, s.r.o. Liptovský Mikuláš. Uvedenými dôkazmi v konaní žalobca nepreukázal pasívnu vecnú legitímáciu žalovanej, teda že s ňou, či už písomne, alebo ústne uzatvoril zmluvu o dielo a že si u žalobcu objednala dodanie diela, za ktoré chcela zaplatiť cenu diela. Taktiež z predložených dôkazov žalobcom nebolo jednoznačne identifikované dielo. Dohodu o cene diela žalobca nepreukázal ani tvrdenou mailovou komunikáciou. Okresný súd vyslovil názor, že nebola dostatočne preukázaná ani faktická montáž nábytku v byte žalovanej, keďže žalovaná túto skutočnosť popierala. S poukazom na uvedené súd prvej inštancie vec uzatvoril tak, že žalobca nepreukázal dôkazne bremeno ohľadne aktívnej a pasívnej legitímácie, a preto, keďže svoju žalobu nezaložil na iných skutkových tvrdeniach (v úvahu prichádzal nárok v zmysle § 451 Občianskeho zákonníka o bezdôvodnom obohatení), žalobu žalobcu v celom rozsahu zamietol.

1.2. Odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením rozhodnutia okresného súdu, ktoré považoval za dostatočne podrobné, ale i jasné, presvedčivé a logickým spôsobom sa vysporiadavajúce so všetkými relevantnými skutkovými i právnymi otázkami a aspektmi. Okresný súd správne vyhodnotil obsah predložených listinných dôkazov tak, že tieto nepreukazovali to, že žalovaná si objednala u žalobcu predmet diela (a to rohová sedáciu súpravu, kuchynskú linku s montážou a spotrebičmi a vstavaný šatník), tak ako on tvrdil vo svojej faktúre zo dňa 24.05.2017. Závery prvoinštančného súdu o neunesení dôkazného bremena na strane žalobcu o nedostatku aktívnej, resp. pasívnej vecnej legitímácie mali podľa názoru odvolacieho súdu oporu vo vykonanom dokazovaní.

1.3. Pokiaľ žalobca vytýkal nesprávny procesný postup prvoinštančného súdu, odvolací súd uviedol, že z obsahu spisového materiálu vyplýva, že okresný súd nariadil prvé pojednávanie na deň 24. októbra 2019, na ktorom vykonal dokazovanie listinami predloženými stranami, ich výsluchom, vypočul svedka J. X., R. G. a stanovil žalobcovi koncentračnú lehotu 10 dní na doručenie ďalšieho listinného dôkazu - emailovej komunikácie medzi žalobcom a žalovanou, ktorou sa žalobca snažil preukázať uzavretie zmluvy o dielo. V stanovenej lehote žalobca doručil súdu nielen ním tvrdenú emailovú komunikáciu, ale aj navrhol vykonať ďalšie dôkazy, a to listinné, zmluvu o poskytovaní pracovnej asistencie medzi svedkyňou D. a ním, podací lístok žalovanej na adresu svedkyne D., čestné vyhlásenie svedkyne D. a jej výsluch a tiež uviedol ďalšie tvrdenia o zhotovení ďalšej skrine a o neexistujúcom dare a o evidencii pohľadávky žalobcu voči žalovanej v jeho účtovníctve.

1.4. Okresný súd 29. novembra 2019 vydal uznesenie, ktorým podľa § 153 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), čl. 5 Základných zásad CSP a stanovenej koncentračnej lehoty do zápisnice o pojednávaní dňa 24. októbra 2019, rozhodol, že nebude prihliadať na doplnujúce skutkové tvrdenia žalobcu, ktoré boli obsahom jeho podania zo dňa 31. októbra 2019 a tiež nevykoná ďalšie žalobcom navrhované dôkazy. K tomuto odvolací súd uviedol, že vydané uznesenie súdu prvej inštancie nepovažuje procesne za správne, keďže z § 153 ods. 1, 2 CSP nevyplýva súdu žiadna povinnosť vydania uvedeného uznesenia. Zjednodušene povedané, súd pri oneskorene podaných návrhoch na tieto nemusí prihliadnuť. O tomto však osobitne uznesenie nevydáva, v odôvodnení rozsudku vo veci samej však vysvetlí, že na procesný úkon strany neprihliadol a z akých dôvodov. Aj napriek uvedenému však žalobcom označené „vadné“ uznesenie nepovažoval odvolací súd za prípad procesnej nesprávnosti takej intenzity, ktorá by odôvodnila naplnenie odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b/, resp. písm. d/ CSP. Odvolací súd sa v každom prípade stotožnil s názorom prvoinštančného súdu, že žalobca mal dodatok času navrhnuť vykonanie všetkých dôkazov na preukázanie ním tvrdeného skutkového stavu, či už v podanej žalobe, resp. v následných podaniach až do prvého pojednávania vo veci. Keďže súd rozhoduje o tom, ktoré z dôkazov vykoná (§ 185 ods. 1 CSP), nevykonanie ďalších navrhovaných dôkazov žalobcom už aj z dôvodu stanovenia sudcovskej koncentrácie, nepovažoval odvolací súd za procesne vadný postup odôvodňujúci záver o porušení práv žalobcu na spravodlivý proces.

1.5. K odvolacím námietkam žalobcu ohľadom nesprávne vyhodnotených dôkazoch odvolací súd uviedol, v hodnotení dôkazov (§ 191 ods. 1 CSP) zo strany prvoinštančného súdu nezistil žiadny rozpor

s princípmi formálnej logiky a so zákonnými procesnými pravidlami, a preto nepovažoval za potrebné ním prevedené dokazovanie opakovať, alebo doplniť.

1.6. K odvolacím námietkam žalobcu o nevykonaní všetkých navrhovaných dôkazov, v dôsledku ktorej skutočnosti mal okresný súd rozhodnúť bez náležitého zistenia skutkového stavu, odvolací súd uviedol, že povinnosťou súdu prvej inštancie nie je vykonať všetky účastníkmi navrhované dôkazy, ale podľa § 185 ods. 1 CSP sám rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. V danom prípade oboznámiac sa s dôvodmi napadnutého rozhodnutia ako aj obsahom celého spisového materiálu, odvolací súd dospel k záveru, že v čase vyhlásenia napadnutého rozhodnutia už tie dôkazy, ktoré vo veci boli vykonané, poskytovali dostatočný podklad pre rozhodnutie súdu v súdnej veci založenom na závere o neunesení dôkazného bremena na strane žalobcu. Odvolateľ v odvolaní neuviedol žiadne relevantné skutočnosti, s ktorými by sa okresný súd nebol vysporiadal, a ktoré by boli spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozsudku.

1.7. Na záver odvolací súd k námietke žalobcu o nesprávnom právnom posúdení otázky viazanosti jeho žalobným návrhom prvoinštančným súdom uviedol, že v preskúvanom prípade žalobca po skutkovej stránke svoju žalobu koncipoval tak, že sa domáhal plnenia na tom skutkovom a právnom základe, že so žalovanou uzatvoril zmluvu o dielo. V tomto smere produkoval aj viaceré listinné dôkazy. V priebehu celého prvoinštančného konania žalobca svoju žalobu nezmenil v zmysle, že by sa domáhal rovnakého plnenia, ale z iného skutkového základu. Za tejto situácie preto okresný súd podľa názoru odvolacieho súdu správne posudzoval žalobu z hľadiska tých ustanovení, na ktoré žalobca poukazoval, pretože skutkovo bol viazaný žalobou (viď napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. Obdo V. 68/2001; ZSP č. 1/2003). Žalovaným nárokom v súdnej veci bola tvrdená existencia zmluvy o dielo, cenu ktorej žalovaná nemala zaplatiť. Išlo teda o rovinu existencie tvrdeného zmluvného záväzku, naproti tomu bezdôvodné obohatenie, na ktoré žalobca poukazoval vo svojom oprávnom prostriedku, je plnenie poskytnuté v zásade bez existencie právneho dôvodu, teda či už zmluvného alebo zákonného, čo tvorí kvalitatívne odlišný skutkový základ nároku vymedzeného žalobcom v rámci žaloby v spojení s jeho ďalšími vyjadreniami. Z uvedeného je zrejmé, že nielen okresný, ale aj krajský súd bol pri rozhodovaní viazaný zisteným skutkovým stavom, ktorý mal väzbu na tie skutkové tvrdenia v žalobe, ktorými bol vymedzený žalobný nárok. Pri tomto viazaní skutkovým vymedzením v žalobe, následne z neho sa odvíjajúcim dokazovaním a zisteným skutkovým stavom nebolo možné žalobcovi uplatnený nárok priznať z iného skutkového a následne i právneho titulu, ako požadoval až v odvolacom konaní, teda z titulu bezdôvodného obohatenia, ktorý skutkový a právny titul nebol z jeho strany ani žalovaný, ale ani preukázaný. Na základe uvedeného mal aj túto námietku žalobcu odvolací súd za neopodstatnenú.

2. Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodňoval § 420 ods. 1 písm. f/ CSP. K naplneniu tohto dovolacieho dôvodu došlo nesprávnym procesným postupom súdu prvej inštancie, ktorý nesprávne aplikoval ustanovenia Civilného sporového poriadku (CSP) týkajúce sa sudcovskej koncentrácie konania a možnosti jej uplatnenia na prebiehajúce súdne konanie vo veci, v dôsledku ktorej nesprávnej aplikácie súd prvej inštancie odmietol akúkoľvek argumentáciu žalobcu prednesenú v konaní po 24. októbri 2019, a to nie len návrhy na doplnenie dokazovania, ale aj skutkové tvrdenia ohľadom právneho dôvodu vzniku žalovanej pohľadávky, čím bolo porušené právo žalobcu na spravodlivý súdny proces pričom v rámci odvolacieho konania neboli tieto podstatné procesné pochybenia súdu prvej inštancie odstránené.

K naplneniu tohto dovolacieho dôvodu došlo aj tým, že odvolací súd na jednej strane napadnutý rozsudok založil na tvrdení, že je viazaný žalobným návrhom žalobcu, na strane druhej však vydanie uznesenia súdu prvej inštancie zo dňa 29. novembra 2019, ktorým došlo k odmietnutiu tak návrhov na dokazovanie ako aj odmietnutiu skutkových tvrdení žalobcu o bezdôvodnom obohatení a neexistencii darovania (ktoré uznesenie sám odvolací súd považoval za nesprávne a vadné), nepovažoval za prípad procesnej nesprávnosti takej intenzity, ktorá by odôvodnila naplnenie odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b/, resp. písm. d/ CSP. Namietal, že krajský súd v zhode s názorom súdu prvej inštancie vyhodnotil vykonané dokazovanie jednostranne v prospech žalovanej najmä v otázke posudzovania podmienok vzniku údajnej v ústnej forme dojednanej darovacej zmluvy medzi žalobcom a žalovanou, od ktorej žalovaná odvíjala svoju procesnú obranu, pretože neakceptovali argumentáciu žalobcu ohľadom neexistencie takejto darovacej zmluvy a nesplnenia podmienok pre platný vznik takého právneho úkonu,

z dôvodu ich údajného „oneskoreného“ prednesenia. Pokiaľ súd prvej inštancie na pojednávaní 24.10.2019 určil žalobcovi lehotu na doplnenie dôkazov, a žalobca dôkazy v stanovenej lehote súdu predložil a doplnil a súd prvej inštancie napriek tomu na tieto dôkazy neprihliadal, resp. ich odmietol, zaťažil tak konanie vadou v zmysle § 365 ods. 1 písm. b/, d/, e/ CSP a pokiaľ odvolací súd nevzhliadol existenciu odvolacích dôvodov v zmysle § 365 ods. 1 písm. b/, d/, e/ CSP, hoci uznal, že procesný postup súdu prvej inštancie v tomto smere bol nesprávny, zaťažil tak napadnutý rozsudok vadou v zmysle § 420 ods. 1 písm. f/ CSP. Žalobca zastával názor, že uplatňovanie zákonných ustanovení o sudcovej koncentrácii konania zo strany súdu nesmie byť na úkor zistenia skutkového stavu veci a nemôže viesť k porušeniu práva účastníka konania na spravodlivý súdny proces. Zo žiadneho ustanovenia Civilného sporového poriadku súdu prvej inštancie nevyplýva oprávnenie súdu odmietnuť dôkazy.

Napadnutý rozsudok odvolacieho súdu aj rozsudok súdu prvej inštancie preto považoval za nezákonný, arbitrárny, zmätočný a nedostatočne odôvodnený.

Žalobca, uviedol, že : ...“ si je vedomý znenia ust. § 422 ods. 1 písm. a) C.s.p. a že hodnota tohto sporu neprekračuje na istine sumu 10 násobku životného minima v roku 2018, no poukazuje na skutočnosť, že k dosiahnutiu takejto výšky pohľadávky mu chýba len malá suma a zároveň poukazuje na skutočnosť, že Minimálna mzda pre rok 2018 predstavuje oproti minimálnej mzde v roku 2017, ktorá je vo výške 435 €, zvýšenie o 45 €, teda nárast o 10,34 % a išlo o najvyššie nominálne zvýšenie minimálnej mzdy od vzniku Slovenskej republiky. V prípade neexistencie majetkového cenzu v zmysle ust. § 422 ods. 1 písm. a) C.s.p. by prípustnosť dovolania daná aj s poukazom na ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a) C.s.p.“

3. Žalovaná sa k dovolaniu žalobcu písomne nevyjadrila.

4. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

5. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

6. Z hľadiska ústavného aspektu treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť vecí v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd.

7. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

8. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať bezbreho; namiesto je skôr zdržanlivý (uvážený) prístup.

9. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom

sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Na týchto záveroch zotrúva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

10. Dovolací súd považuje za prospešné opakovane pripomínať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, nie je súdom skutkovým. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018).

11. V dôsledku spomenutej viazanosti (§ 440 CSP) dovolací súd neprejednáva (ex officio) dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatnený dovolací dôvod; ide o posilnenie dispozičného princípu v dovolacom konaní (deetatizáciu dovolania), pri plnom rešpektovaní autonómie a zodpovednosti dovolateľa, pri rozhodovaní o tom, či podá dovolanie, aký dovolací dôvod uplatní a akým spôsobom ho vymedzí. S tým súvisí aj procesná pasivita odvolacieho súdu, ktorý pri prípadných vadách dovolania tieto pri riadnom zastúpení dovolateľa nenapráva.

12. Dovolací súd opakovane konštatuje aj v súlade so závermi ústavného súdu, že dovolacie konanie má povahu typického „advokátskeho procesu“, a to nielen vzhľadom na znenie sporového poriadku. Spracovaniu dovolania a celkovej kvalite zastupovania dovolateľa musí advokát, dovolateľ, ktorý má vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa, ale aj zamestnanec dovolateľa, ktorý je právnická osoba, nevyhnutne venovať zvýšenú pozornosť. Dovolací proces je v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou podstatne rigoróznejší a odborne náročnejší. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je teda podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

13. Žalobca vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13.1. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej voľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

13.2. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo. Dovolací súd preto cez prizmu v dovolaní uplatnených dovolacích námietok skúmal, či došlo k dovolateľom namietanej

procesnej vade.

13.3. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

14. Dovolateľ, vychádzajúc z obsahu dovolania, prípustnosť podaného dovolania vyvodzoval z § 420 písm. f/ CSP, keď vytkol odvolaciemu súdu, že nesprávne aplikoval ustanovenia Civilného sporového poriadku (CSP) týkajúce sa sudcovskej koncentrácie konania a možnosti jej uplatnenia na prebiehajúce súdne konanie vo veci, v dôsledku ktorej nesprávnej aplikácie súd prvej inštancie odmietol akúkoľvek argumentáciu žalobcu prednesenú v konaní po 24. októbri 2019, a to nie len návrhy na doplnenie dokazovania, ale aj skutkové tvrdenia ohľadom právneho dôvodu vzniku žalovanej pohľadávky, čím bolo porušené právo žalobcu na spravodlivý súdny proces, pričom v rámci odvolacieho konania neboli tieto podstatné procesné pochybenia súdu prvej inštancie odstránené.

15. V zmysle § 153 ods. 1 CSP strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania.

V zmysle § 153 ods. 2 CSP na prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany, ktoré strana nepredložila včas, nemusí súd prihliadnuť, najmä ak by to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania alebo vykonanie ďalších úkonov súdu.

V zmysle § 153 ods. 3 CSP ak súd na prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany neprihliadne, uvedie to v odôvodnení rozhodnutia vo veci samej.

16. Sporové konanie sa spravuje zásadou koncentrácie konania. Znamená to, že strany sporu nie sú oprávnené vykonať niektoré procesné úkony kedykoľvek v priebehu konania, ale iba v určitom štádiu konania. Účelom sudcovskej koncentrácie konania je zabrániť tomu, aby strany zdržiavali spor neskoro vykonanými procesnými úkonmi. Napr. nie je žiadateľné, aby strana sporu predkladala skutkové tvrdenia alebo dôkazné návrhy až na pojednávaní, čo by mohlo znamenať zmarenie účelu už nariadeného pojednávania a požiadavku na vytýčenie ďalšieho pojednávania, Nemožno však vylúčiť, že predloženie skutkového tvrdenia alebo dôkazného návrhu až na pojednávaní je v konkrétnom prípade dôvodné, napr. ak je bezprostrednou reakciou na nové skutočnosti, ktoré vyplynuli z vykonaného dokazovania. Včasnosť predloženia prostriedkov procesného útoku a prostriedkov procesnej obrany vyhodnotí v okolnostiach konkrétneho prípadu súd a je ponechané na jeho úvahe, či prípadné omeškanie procesného úkonu ospravedlní, alebo či prijme procesnú sankciu, ktorá spočíva v tom, že súd na procesný úkon neprihliadne a tým mu neprizná procesné účinky.

Ustanovenie § 153 o sudcovskej koncentrácii konania je normatívnym vyjadrením základného princípu zakotveného v článku 5 CSP, podľa ktorého môže súd (v rozsahu ustanovenom zákonom) odmietnuť procesné úkony, ktoré vedú k nedôvodným prietahom v konaní.

17. Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že súd prvej inštancie postupoval v súlade s princípmi vyjadrenými v Civilnom sporovom poriadku, a jeho konaním nedošlo k porušeniu procesných práv dovolateľa.

17.1. Žalobca v spore navrhol v upomínacom konaní vydanie platobného rozkazu, ku ktorému priložil listinné dôkazy, a to faktúru vystavenú 24.5.2017 na meno žalovanej vo výške 4417,96 €, faktúru vystavenú 7.12.2016 dodávateľom Benell s.r.o na objednávateľa D. pod Y. - H. Y. na sumu 8 800€, ďalej montážny list z 1.3.2019 na meno zákazníka H. Y., doklad o zaplatení z 11.3.2016 sumy 499 € v

hotovosti.

Okresný súd Banská Bystrica 9. januára 2019 vydal platobný rozkaz sp. zn. 12 Up/1209/2018, proti ktorému podala žalovaná odôvodnený odpor, v ktorom žiadala zamietnuť žalobu ako nedôvodnú. Vo svojom vyjadrení k odporu žalobca namietol tvrdenia žalovanej a navrhol vypočúť svedkov - montážnikov. Následne žalovaná na výzvu súdu v duplike navrhla vypočúť svedkyňu J. R.. Žalobca vo svojom vyjadrení k uvedenej duplike nenavrhol ďalšie dôkazy. Na pojednávaní 24. októbra 2019 súd prvej inštancie po oboznámení, ktoré dôkazy považuje za sporné a predstavení predbežného právneho názoru, vypočutí strán sporu, vypočul navrhnutých svedkov (montážnikov) zo strany žalobcu, a následne navrhol právny zástupca žalobcu doplniť emailovú komunikáciu medzi žalobcom a žalovanou, na otázku súdu, prečo ju nepredložil pred prvým pojednávaním, uviedol, že sa o nej dozvedel až na pojednávaní, a má záujem preukázať objednávku zo strany žalovanej u žalobcu, ako aj cenovú ponuku. Žalovaná ďalšie dokazovanie nenavrhol. Súd následne stanovil žalobcovi koncentračnú lehotu 10 dní na doručenie listinných dôkazov, s tým, že bude prihliadať len k dôkazom, ktoré majú vzťah k sporu. Žalobca predložil prepis komunikácie s firmou Miberas, s.r.o., ako aj čestne vyhlásenie R.. D. a jej pracovnú zmluvu, ktorá mala ako zamestnankyňa u žalobcu vybavovať zaslanie faktúry žalovanej. Následne žalovaná namietala vo svojom vyjadrení dodatočné predloženie dôkazov.

17.2. Súd prvej inštancie vo svojom rozsudku podrobne odôvodnil (bod 3 rozsudku súdu prvej inštancie), prečo neprihliadol na dôkazy predložené žalobcom dodatočne, s poukazom na § 153 ods. 3 CSP.

17.3. Dovolací súd dospel k záveru, že toto odôvodnenie vychádza z princípov Civilného sporového poriadku, je presvedčivé a argumentačne vyvážené s uvedením zákonných ustanovení a preto, ak súd postupoval v súlade so zákonnou úpravou a svoje úvahy riadne odôvodnil, nedopustil sa procesného pochybenia, ktoré by mohlo viesť k úvahe o porušení procesných práv dovolateľa.

18. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a nie sú prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, dôsledkom čoho by bolo popretie zmyslu a podstaty práva na spravodlivý proces.

19. Ak dovolateľ napadnutý rozsudok odvolacieho súdu aj rozsudok súdu prvej inštancie považoval za nezákonný, arbitrárny, zmätočný a nedostatočne odôvodnený, obsah spisu v ničom neopodstatňuje toto tvrdenie dovolateľa. Odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu, prečo potvrdil ako správny rozsudok súdu prvej inštancie, pričom odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré tvorí jeden celok s rozsudkom súdu prvej inštancie, spĺňa náležitosti riadneho odôvodnenia v zmysle § 393 ods. 2 CSP.

20. K úvahe dovolateľa ohľadom uplatnenia prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP vo vzťahu k § 422 ods. 1 CSP sa dovolací súd nemal dôvod vyjadrovať pre jej zjavnú právnu irelevantnosť.

21. Najvyšší súd na základe uvedeného, dovolanie žalobcu, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné podľa § 420 písm. f/CSP (§ 447 písm. c/ CSP odmietol.

22. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.